

Navnlig for de mindre naturlokaliteter er det af betydning, at de ikke vurderes isoleret fra omgivelserne. Principielt gælder det således, at interessen i at bevare f.eks. en af de små naturlokaliteter ikke blot behøver at være den pågældende lokalitets værdi i sig selv som levested for planter og dyr. Interessen vil herudover ofte også knytte sig til, at der ikke bliver forøgede afstande til lignende lokaliteter og dermed forringede spredningsmuligheder for plante- og dyrelivet. Derfor må f.eks. også de små naturlokaliteter, der er beliggende spredt i jordbrugsområderne, generelt søges bevaret i størst mulig udstrækning. Et områdes betydning for plante- og dyrelivet behøver derfor ikke at have sammenhæng med en beliggenhed inden for eller uden for de områder, som af fredningsmyndighederne er udpeget som særlige fredningsintereseområder, jf. miljøministerens besvarelse af 12. marts 1986 af spørgsmål 19 i forbindelse med forslag til lov om ændring af forskellige miljø- og planlægningslove (jf. lov nr. 355 af 13. maj 1987, jf. punkt 1.1. i de almindelige bemærkninger), hvori det understreges, at ændringen af naturfredningslovens bestemmelser om fredningsplanlægning ikke tilsigter nogen ændring af den hidtidige praksis for administrationen af §§ 43-43 b, hvilket indebærer, at disse bestemmelser fortsat skal administreres med ensartet strengthed.

På den anden side er den registrering, analyse og planlægning af naturforhold, der foretages bl.a. af fredningsmyndighederne, af stor betydning. Baggrunden herfor er først og fremmest, at der gennem dette arbejde tilvejebringes en dokumentation for de enkelte områders beliggenhed og deres naturfredningsmæssige betydning, jf. miljøministerens besvarelse af spørgsmål nr. 103 (alm. del - bilag 121) fra Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg (7. januar 1985, j.nr. D 84-411-23).

Det bemærkes i øvrigt, at en særlig omstændighed, der kan begrunde dispensation fra §§ 43-43 a, kan være, at et ansøgt indgreb har en naturforbedrende funktion.

Råstofindvinding på arealer, der er omfattet af naturfredningslovens beskyttelsesbestemmelser i §§ 43, 43 a og 43 b, forudsætter, at der meddeles dispensation også uanset, at indvinding sker til eget brug, jf. Miljøministeriets cirkulærer fra 1978 samt 1984, hvis principper er uændrede. Dette gælder også for indvinding på arealer, hvor der er anmeldt og anerkendt råstofindvindingsrettigheder i henhold til § 5, stk. 1-3, i lov nr. 285 af 7. juni 1972 om udnyttelse af sten, grus og andre naturforekomster i jorden og på søterritoriet.

I tilknytning hertil kan det nævnes, at reglerne i §§ 43 og 43 a ligesom hidtil vil finde anvendelse, uanset

om området er undergivet landbrugspligt eller fredskovpligt.

Om plejeforanstaltninger henvises til punkt 2.2, og om bestemmelsen i § 43 a, stk. 3, hvorefter der kan fastsættes regler om gødkning, henvises til punkt 2.3.

Dispensation kan gives på vilkår, og den kan tilbagekaldes, hvis et eller flere af vilkårene ikke opfyldes. Der er ingen begrænsninger i arten af de vilkår, som kan stilles i forbindelse med en dispensation, idet det naturligvis dog må kræves, at vilkårene ligger inden for rammerne af lovens formålsbestemmelse i § 1. Der henvises i denne forbindelse også til bemærkningerne til nr. 24 om fastsættelse af vilkår om benyttelse af planter, der ikke er »fremmede«.

4. Erstatningsbiotoper

Det vil være muligt at stille som vilkår, at der etableres såkaldte erstatningsbiotoper, eller at der foretages pleje- eller restaureringsforanstaltninger på andre § 43-lokaliteter. Sådanne vilkår er i en vis udstrækning anvendt, hvor der foreligger en forudgående ansøgning om tilladelse til at fravige §§ 43-43 b (og i nogle tilfælde også i lovliggørelsessager). Det er sket bl.a. med støtte i betænkningen af 11. maj 1983 fra Folketingets Miljø- og Planlægningsudvalg vedrørende ændring af naturfredningsloven, jf. Folketingstidende 1982-83, tillæg B, sp. 1496 ff.

Det kan være velbegrunderet i visse tilfælde at stille krav om etablering af erstatningsbiotoper som vilkår for dispensationer, hvor der foreligger en forudgående ansøgning. Man bør imidlertid udvise en vis varsomhed hermed, da det ud fra en naturfredningsmæssig synsvinkel vil være langt at foretrække, at de oprindelige naturområder med deres særegne karaktertræk bibeholdes i videst muligt omfang, og en vidtstrakt praksis vedrørende dispensationer på sådanne vilkår vil kunne få karakter af en slags »handel med natur«. Man vil dog f.eks. kunne forestille sig situationer, hvor der gives dispensationer til opdyrkning af spredtliggende engparceller mod, at der etableres større samlede arealer med vedvarende græs, der bringes under beskyttelsesordningen.

Der kan være behov for at stille vilkår om etablering af erstatningsbiotoper eller genopretning af (eller plejeforanstaltninger på) eksisterende biotoper i tilfælde, hvor der er foretaget en lovovertrædelse og man afstår fra at stille krav om en egentlig retablering af den pågældende biotop. Det kan især være relevant i situationer, hvor det er forbundet med uforholdsmæssigt store udgifter at forlange den oprindelige biotop retableret eller en retablering af denne er umulig eller i hvert fald uigennemførlig inden for en overskuelig årrække.